

Sistema Humboldt.
Pensar/Pintar
— Nuria Rodríguez

Sistema Humboldt –Pensar/Pintar. Nuria Rodríguez

Carlos Grassa, Román de la Calle, Inmaculada Corcho, Jaime Güemes, Álvaro de los Ángeles, Sandra Rebok
2020 - 248 pp. - ISBN: 978-84-9133-304-3 - 40 €
THEMA: AGA, AFJ, AFKN, AFKP, AGNB, RGR, WTLF

“Sistema Humboldt. Pensar/Pintar” és una proposta expositiva desenvolupada per Nuria Rodríguez (València, 1965) que assenyala, mitjançant la pràctica artística (pintures, dibuixos, instal·lacions i vídeos), alguns dels mecanismes inventats per a tractar de compilar tota la memòria del món en un atlas de l'impossible. El saber enciclopèdic, característica ineludible del projecte il·lustrat, es va encaminar cap a la modernitat com un enèrgic motor de combustió que engegà les avantguardes artístiques del segle XX. Aquest plantejament rescata la figura d'Alexander von Humboldt com l'última persona que es va proposar la quimera de compilar tots els sabers científics des d'una mirada que entrelaçava ciència i art. Geògraf, cartògraf, geòleg, vulcanòleg, sociòleg i botànic, inicià els primers passos del que avui coneixem com a climatologia, estadística i economia política. Recentment també se li han atribuït reflexions i advertències sobre el canvi climàtic i la biodiversitat. A principis de 1799, quan Humboldt tenia vint-i-nou anys, va posar en marxa un pla per experimentar en primera persona els llocs insòlits que les imatges de la seua infància havien construït com a destí. Alliberat de càrregues econòmiques i familiars, va recórrer a peu la costa mediterrània ple de somnis i carregat amb la seua vasta col·lecció d'instruments científics. El seu desig era utilitzar-los com a carta de presentació davant la societat científica de l'època i la cort espanyola i, d'aquesta manera, obtenir el passaport que li permetera viatjar amb total llibertat per territoris desconeguts. La col·lecció infinita de Nuria Rodríguez adopta noves formes per a la Sala Acadèmia. En entrar a la sala, el projecte s'inicia amb el glossari dels 48 parells de conceptes que sorgeixen des de l'associació intuïtiva o borgiana i que articulen tota l'exposició a manera d'índex (l'atzar) que, al seu torn, es contraposa amb les paraules de l'algorisme (l'inevitable), que ens ofereix l'aura freda del resultat mostrant la jerarquia dels conceptes més utilitzats en els volums I i II de “Kosmos” i els bigrames –grups de dos mots que antecedeixen aquests conceptes– més habituals del llibre.

Román de la Calle (Alcoi, 1942). Catedràtic d'Estètica i Teoria de l'Art de la Universitat de València. Assagista i crític d'art amb una àmplia bibliografia. Ha sigut director de l'Institut Universitari de Creativitat i Innovacions Educatives de la UV i president de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles de València (2007-2015). Després de jubilar-se, ha sigut nomenat professor honorari de la Universitat de València. Durant els anys 80 impulsà l'Associació Valenciana de Crítics d'Art, de la qual fou president (1985/1995) i l'any 2004 fou nomenat director del Museu Valencià de la Il·lustració i la Modernitat

(MuVIM), fins a la seua dimissió per seriosos desacords amb l'acció censoradora de la Diputació de València (2010).

Álvaro de los Ángeles (València, 1971) Escriptor i crític d'art. Llicenciat per la Facultat de Belles Arts de València, realitzà un màster sobre gestió cultural a la Norwich School of Art and Design, a Gran Bretanya. Així mateix, imparteix cursos i conferències. Comissari d'exposicions des del 2002 fins a avui dia, entre les quals destaquen: "Gent i llocs. Gabriel Cualladó en la col·lecció de l'IVAM", "On Conference" (Galeria Rosa Santos), "En trànsit" (IVAM), "(sic) societat i cultura" (MuVIM) o "Eines de l'art. Relectures" (Sala Parpalló). Ha estat subdirector d'activitats i programes culturals de l'IVAM entre 2014 i 2018. Ha escrit amb periodicitat per a més de 15 publicacions especialitzades en art contemporani i ha desenvolupat diversos projectes culturals. En la actualitat, col·labora en el programa literari i cultural Una habitació pròpia en À punt ràdio i és director del projecte editorial La documental edicions.

Inmaculada Corcho Gómez (Càceres, 1968) Des del 2007 és directora del Museu ABC de Dibuix i Il·lustració / Fundació Col·lecció ABC. Llicenciada en Història de l'Art per la Universitat d'Extremadura, en la especialitat d'Art Modern i Contemporani (1986-1991). Va cursar el màster en museografia i tècniques expositives al Centre Superior d'Arquitectura de la Fundació Camuñas de Madrid (1994-1995) i, el 2003, amplia la seua formació en avaluació i peritatge d'obres d'art a l'Escola d'Art i Antiguitats de Madrid. Responsable de l'Àrea d'Art i Museu Col·leccions ICO (Institut de Crèdit Oficial) des del 1996 fins al 2007. Gestora cultural durant els anys 1995 i 1996 a Turespaña, Àrea de Turisme Cultural de la Direcció General de Promoció Turística i conservadora del fons museogràfic de gravats en el Museu d'Évora (Portugal) entre 1993 i 1995. Començà la seua trajectòria professional com a investigadora en el departament d'Història de l'Art de la Universitat d'Extremadura. Així mateix ha impartit nombroses xerrades, classes i conferències sobre museografia, disseny d'exposicions, i conservació i manipulació d'obres sobre paper.

Jaime Güemes (València, 1962) Director del Jardí Botànic de la Universitat de València. Cursà la llicenciatura de Biologia i es va doctorar a la mateixa universitat. Està vinculat al Jardí Botànic des dels seus temps d'estudiant. Participà en la redacció del projecte de restauració del Jardí Botànic liderat pel professor Manuel Costa, i fou el responsable de la recuperació de les col·leccions de plantes del Botànic durant la durada dels treballs entre 1989 i 1991. Aqueix mateix any va obtenir la plaça de conservador de col·leccions científiques, que ha ocupat des d'aleshores. La seua trajectòria professional i investigadora l'ha dut, així mateix, a participar en els principals projectes científics d'inventari de la diversitat vegetal ibèrica, com ara "Flora ibèrica" o l'"Atlas de flora amenaçada d'Espanya". Ha estat professor associat de la Universitat de València (2007-2013), president de la Societat Espanyola de Biologia de la Conservació de Plantes (2000-2015), president de la Comissió de Flora del Comitè Espanyol de la UICN (2004-2015), membre del Patronat de la Fundació Enrique Montoliu (1996-2016). Actualment és membre del Consell Científic Assessor de Flora Silvestre de la Generalitat Valenciana, assessor del Banc de Dades de Biodiversitat de la Comunitat Valenciana, professor en el màster de biodiversitat del Centre Iberoamericà de la Biodiversitat de la Universitat d'Alacant. Ha treballat en diversos camps de la botànica, principalment en els relacionats amb la sistemàtica (taxonomia, morfologia, nomenclatura, filogènia) i amb la conservació de flora amenaçada (biologia reproductiva, diversitat genètica, dinàmica de poblacions, llistes roges).

Grassa Toro (Saragossa, 1963) Escriptor. Fundador i director de La CALA, centre d'investigació i creació artística, des del 2001. Comissari d'exposicions, entre d'altres: "Sin red. Modos de comunicació en la transició política espanyola" (La CALA, Chodes, 2019), "Ciudadano César Cort" (Ajuntament de Madrid, 2018), "Esto no es un cartel", d'Isidro Ferrer (Universitat de Saragossa, 2018), "Imaginar la palabra. Ilustradores aragoneses en el siglo XXI" (Diputació d'Osca, 2012), "República de la palabra. Ilustradores Españoles" (Bogotà, 2003; Oviedo, 2004 i Tenerife, 2006); "Pataphysica de las Impresiones" (Biblioteca Nacional de Colòmbia, Bogotà, 2001; Aliança Francesa, Quito, 2002). En la actualitat avança projectes d'escriptura i exposició que tracten de les relacions entre retòrica i poder, escriptura i realitat, i interseccions entre l'íntim, el privat i el públic.

Sandra Rebok (Mannheim, 1967) És historiadora de la ciència, autora i consultora científica. Ha treballat en el Consell Superior d'Investigacions Científiques a Madrid, així com en la Huntington Library a Califòrnia. Actualment la seua tasca investigadora realitzada a Espanya, Alemanya i als Estats Units, es centra en la història del coneixement, la globalització del saber i les xarxes científiques transnacionals durant el segle XIX. Acumula més de vint anys d'experiència en l'estudi de la figura i l'obra d'Alexander von Humboldt; és autora de diversos llibres sobre Humboldt, així com editora/coeditora de tres de les seues obres en castellà (*Cosmos*, *Vistas de las Cordilleras* i *Cuadros de la Naturaleza*). El seu treball sobre l'intercanvi intel·lectual entre Humboldt i Jefferson fou publicat el 2014 (*Jefferson and Humboldt*), i la seua nova monografia analitza la delicada posició de Humboldt entre ciència i política (*Humboldt's Empire of Knowledge*, 2020). Resultat del seu treball per a l'Institut für Auslandsbeziehungen a Stuttgart és un llibre sobre la recepció de Humboldt a l'Iberoamèrica (*Humboldtsaison in Iberoamerika*, 2019). Actualment prepara el seu proper llibre sobre les xarxes científiques que Humboldt establí als Estats Units (*Expanding the Frontiers of American Science*). A més, ha treballat com a comissària d'algunes exposicions internacionals sobre viatgers, expedicions i cooperacions científiques.